



บทที่ 7

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

จุดประสงค์หลักของการศึกษารั้งนี้ จุดประสงค์ข้อแรก เพื่อต้องการจะศึกษาว่า เกษตรกรในแต่ละหน่วยการวางแผนการเกษตร (นผก.) ควรจะปลูกพืชแต่ละชนิดจำนวนเท่าไรที่ ทำให้ความเสี่ยงรายได้ของเกษตรกรต่ำที่สุด จุดประสงค์ข้อที่สอง เพื่อต้องการศึกษาว่า เกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา มีพฤติกรรมหลักเสี่ยงความเสี่ยงหรือไม่ นอกจากนี้ต้องการทราบว่า การกระจายการผลิตมีส่วนช่วยทำให้ความเสี่ยงรายได้ของเกษตรกรในแต่ละหน่วยวางแผนการ เกษตรจะลดลงหรือไม่และ

7.1 สรุปผลการวิเคราะห์

1. การกระจายการผลิตในเนื้อที่ถือครองที่หนึ่งมีการกระจายการผลิตได้มากกว่าใน เนื้อที่ถือครองขนาดที่สองและสาม กล่าวคือ ในเนื้อที่ถือครองที่หนึ่งพืชหลักได้แก่ มันสำปะหลัง ข้าวและข้าวโพด และถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ฝ้าย ปอแก้ว และข้าวฟ่าง ใน หน่วยวางแผนพื้นที่การเกษตร 212 มีการกระจายการผลิตมากกว่าใน นผก. อื่น และในแต่ละ นผก. ลักษณะของจังหวัดนครราชสีมาเป็นลักษณะดินแบบดินชนิดที่สอง (Land II) และสี่ (Land IV) ซึ่งเป็นสภาพของดินที่มีความแห้งแล้งพอสมควร ส่วนลักษณะดินแบบที่หนึ่ง (Land I) ซึ่งเป็นลักษณะดินที่มีสภาพความอุดมสมบูรณ์ของน้ำที่ใช้ในการปลูกพืชอย่างเพียงพอ ไม่มีในจังหวัดนครราชสีมา

2. เกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา เป็นเกษตรกรที่หลักเสี่ยงความเสี่ยง ซึ่ง พิจารณาได้จากรูปภาพระหว่างระดับรายได้ที่คาดหวังกับความแปรปรวนของรายได้ (E & V Frontier) และรูปภาพที่แสดงถึงระดับรายได้ที่คาดหวัง , ความแปรปรวนของรายได้ สัมพันธ์กับเส้นความพอใจในการปลูกของเกษตรกร ซึ่งจะแสดงถึงระดับการปลูกจริงของเกษตรกร กล่าวคือ เกษตรกรจะไม่กล้าที่จะปลูกพืชที่มีความแปรปรวนของรายได้สูง แต่จะปลูกก็ต่อเมื่อ ระดับรายได้สูงเพียงพอที่จะชดเชยความแปรปรวนของรายได้

3. แม้ว่าข้าว และมันสำปะหลังจะเป็นพืชเศรษฐกิจหลักและดั้งเดิมของเกษตรกรในจังหวัดนครราชสีมา การที่เกษตรกรผูกพันอยู่กับพืชเพียงไม่กี่ชนิด ย่อมเป็นการยึดติดกับความเสี่ยงอันเกิดจากราคาที่ไม่แน่นอน และผลผลิตที่ไม่สามารถจะคาดหวังได้ ทำให้รายได้ของเกษตรกรมีความผันผวนตามไปด้วย เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของรายได้ เกษตรกรควรกระจายการปลูกพืชหลาย ๆ ชนิดทั้งพืชเศรษฐกิจหลักและพืชรอง หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ เป็นการกระจายความเสี่ยงอันเกิดจากการปลูกพืชแต่ละชนิด ในแต่ละหน่วยการวางแผนการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เกษตรกรในพื้นที่ที่มีเนื้อที่ถ่อครองขนาดเล็ก (ขนาดที่หนึ่ง) นอกจากนี้เท่ากับเป็นการดำเนินการให้สอดคล้องแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 และต่อเนื่องไปยังฉบับที่ 7 ด้วย ที่ต้องการให้เปลี่ยนระบบการผลิตแบบเก่า ๆ ที่มุ่งเน้นและส่งเสริมให้เกษตรกรเพิ่มผลผลิตแต่เพียงอย่างเดียว โดยไม่ได้คำนึงถึงภาวะตลาด ทำให้เกิดระบบการผลิตที่เรียกว่า "รูปแบบเฉพาะ" (Specialization Pattern) มาเปลี่ยนเป็นการกระจายการผลิตพืชหลาย ๆ หรือที่เรียกว่า "กระจายการปลูกพืช" (Crop Diversification) ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงและกระจายรายได้ของเกษตรกรด้วย

อย่างไรก็ตามการกระจายการผลิตควรจะทำในขนาดเนื้อที่ถ่อครองขนาดเล็ก ซึ่งในการศึกษานี้คือ ขนาดที่หนึ่งและขนาดที่สอง มากกว่าในพื้นที่ที่มีเนื้อที่ถ่อครองขนาดใหญ่ซึ่งก็คือขนาดที่สาม เพราะว่าในเนื้อที่ถ่อครองขนาดใหญ่ แม้ว่าจะประสบกับปัญหาความเสี่ยงของราคาผลผลิตเหมือนกับในเนื้อที่ขนาดเล็ก แต่ในเนื้อที่ขนาดใหญ่ ย่อมสามารถจะผลิตผลผลิตทางการเกษตรได้มากกว่าเนื้อที่ขนาดเล็ก สามารถจะชดเชยความเสี่ยงของภาวะตลาดได้ นอกจากนี้ในเนื้อที่ถ่อครองขนาดใหญ่ มีประสิทธิภาพการผลิตมากกว่าเนื้อที่ขนาดเล็ก สามารถลดต้นทุนการผลิตได้อีกด้วย ฉะนั้นในเนื้อที่ขนาดใหญ่ควรจะผลิตแบบรูปแบบเฉพาะ

4. การเปลี่ยนแปลงสินเชื่อกทางการเกษตร จาก 14 % , 12 % และ 9 % ตามลำดับ อัตราดอกเบี้ยที่เปลี่ยนแปลงไป ยังคงมีผลต่อการเปลี่ยนการตัดสินใจในการปลูกของเกษตรกร แต่การเปลี่ยนแปลงระดับการปลูกดังกล่าว เป็นการระดับการปลูกไม่มากนัก เกือบจะกล่าวได้ว่า ไม่ส่งผลให้เกษตรกรขยายการผลิตเพิ่มขึ้นมากเท่าที่ควร เพราะเกษตรกรย่อมจะต้องคำนึงถึง ตลาดที่จะรองรับผลผลิตมากกว่า เกษตรกรไม่เชื่อมั่นว่าเมื่อเร่งการผลิตตามอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง จะสามารถขายผลผลิตด้วยราคาสูงตามที่คาดหวัง

7.2 ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาล ควรมีการส่งเสริมให้มีการกระจายการผลิตอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการลดความเลียงรายได้ของเกษตรกร และมีการกระจายรายได้ไปด้วยในตัว
2. นโยบายการลดอัตราดอกเบี้ยของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ต้องการช่วยเกษตรกรรายย่อย โดยผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ควรเป็นนโยบายที่ต้องระมัดระวังไปกับนโยบายราคาของผลผลิต นอกจากนี้รัฐบาลควรสร้างความมั่นใจในเรื่องตลาดที่จะรองรับผลผลิตด้วย

7.3 จุดอ่อนของการศึกษา


1. ในโปรแกรมสำเร็จรูปที่ใช้ "MUSAH" เป็นโปรแกรมที่ประยุกต์ใช้สำหรับการประมวลผลการวิเคราะห์ที่ไม่เป็นเชิงเส้น (Nonlinear programming) ซึ่งการวิเคราะห์ขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ที่คาดหวัง จุดอ่อนที่ตามมาก็คือ เส้นโค้งที่ได้อาจจะไม่ราบเรียบ (smooth) เพราะต้องขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ที่คาดหวัง ถ้าในการวิเคราะห์ให้มีการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ที่คาดหวังมากเท่าใด ก็ย่อมจะได้เส้นโค้งที่ราบเรียบมากขึ้น และในทางกลับกันก็จะได้เส้นโค้งที่ไม่ราบเรียบ
2. ในการวิเคราะห์ให้ ราคาและผลผลิตต่อไร่ เป็นตัวแปรเชิงสุ่ม และรายได้เป็นผลรวมของตัวแปรเชิงสุ่ม ทำให้ในการคำนวณเกิดข้อผิดพลาดของตัวแปร คือ ตัวแปรราคาและผลผลิตต่อไร่มีสหสัมพันธ์กัน ถ้าแยกตัวแปรราคาและผลผลิตออกจากกัน ในการคำนวณก็จะเกิดปัญหายุ่งยาก โดยเฉพาะการใช้ MOTAD ในการวิเคราะห์ ซึ่งรายละเอียดสามารถหาอ่านได้จาก Anderson หน้า 172.

7.4 การศึกษาเพิ่มเติมในอนาคต

7.4.1 ในการศึกษาเพิ่มเติมจากการศึกษาค้างนี้ ควรจะมีการแบ่งเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรให้ละเอียดขึ้น เพราะการแบ่งเนื้อที่ถือครองทางการเกษตรให้เล็กลงมากเท่าไร จะวิเคราะห์ก็จะสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ในจังหวัดนครราชสีมามากขึ้น เกษตรกรส่วนใหญ่มีเนื้อที่ถือครองขนาดเล็ก

7.4.2 แยกการวิเคราะห์ตัวแปรราคาและผลผลิตออกจากกัน เพื่อตัดสหสัมพันธ์ในตัวแปร

7.4.3 การกระจายการผลิตควรรนำ ปศุสัตว์เข้ามาวิเคราะห์ด้วย



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย